

σθητική και τη φρασεολογία και λιγότερο την ουσία, όσο και η προσήλωση στην παράδοση της Αριστεράς να βάζει τις εσωκομματικές ισορροπίες πάνω από τις απαιτήσεις των κινημάτων.

Απέναντι σε αυτά, και με δεδομένη την κλίμακα και το βάθος των αναδιαρθρώσεων, δεν μπορεί να αποτελέσει επαρκή βάση για την οριοθέτηση και την αντιπαράθεση ούτε η απλή επίκληση της ακαδημαϊκότητας ούτε η γενικόλογη αναφορά στο δημόσιο πανε-

πιστήμιο. Σήμερα, περισσότερο παρά ποτέ, αυτό που ιστορικά ορίστηκε ως «υπεράσπιση του δημόσιου πανεπιστημίου» περνά μέσα από την ολόπλευρη αμφισβήτηση της κυρίαρχης καπιταλιστικής λογικής, τη συμμαχία με το μαχόμενο νεολαιίστικο κίνημα, την εμμονή σε αγωνιστικές πρακτικές. Αυτές παραμένουν οι αφετηρίες για οποιαδήποτε θετική εξέλιξη και στην ΠΟΣΔΕΠ και στην πανεπιστημιακή Αριστερά.

Δημήτρης Σαραφιανός

Τα δικαιώματα στη δικαιοδοσία του στρατού (!)

Η συνεδρίαση του ΚΥΣΕΑ (Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας) στην οποία αποφασίστηκαν μέτρα για την πάταξη της εγκληματικότητας συνιστά από μόνη της αντιδημοκρατική εκτροπή;

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΠΥΣ 31/2000 το ΚΥΣΕΑ, πέραν των ζητημάτων που σχετίζονται με τις ένοπλες δυνάμεις (σχεδιασμός πολιτικής, κρίσεις κ.λπ.) και την εξωτερική πολιτική της χώρας, είναι αρμόδιο για θέματα δημόσιας τάξης μόνο σε δυο πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις:

Α) Όταν τα θέματα αυτά σχετίζονται με την εξωτερική και αμυντική πολιτική της χώρας, δηλαδή όταν απαι-

τείται η κινητοποίηση των αστυνομικών δυνάμεων για να συνδράμουν στο έργο της άμυνας κατά εξωτερικής επίθεσης.

Β) Προκειμένου να κηρυχθεί μερική ή γενική κινητοποίηση της χώρας με εμπλοκή των ενόπλων δυνάμεων για την άμεση αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων ή επεισοδίων.

Και μόνη συνεπώς η λήψη μέτρων αρμοδιότητας των Υπουργείων Δικαιοσύνης και Εσωτερικών από το ΚΥΣΕΑ και όχι από την αρμόδια Κυβερνητική Επιτροπή αποτελεί μείζον ζήτημα για τις συνταγματικές ελευθερίες πέρα από την αντιδραστικότητα των μέτρων καθαυτά.

Ως προς τα μέτρα:

1. Η ενεργοποίηση των καμερών και του (γνωστού σκανδαλώδους) συστήματος C4I για την καταγραφή κινήσεων υπόπτων για επεισόδια αποτελεί ευθεία παραβίαση των άρθρων 11, 9 και 9Α του Συντάγματος, καθώς περιστελλεί το δικαίωμα στη διαδήλωση, αλλά και παραβιάζει το δικαίωμα στον ιδιωτικό βίο και τον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό, αφού πλέον για την καταγραφή και επεξεργασία των δεδομένων δεν θα απαιτείται καν η προηγούμενη τέλεση κάποιου αδικήματος αλλά θα βιντεοσκοποούνται όλες οι κινήσεις των πολιτών προκειμένου εν συνεχεία να εξιχνιάζονται αδικήματα (γι' αυτό άλλωστε η χρήση των καμερών μετά την Ολυμπιάδα επιτράπηκε μόνο για τη διαχείριση της κυκλοφορίας και υπό αυστηρούς όρους με την απόφαση 63/2004 της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων). Όπως έχει ήδη συνομολογήσει το Υπουργείο Δικαιοσύνης, στόχος δεν είναι μόνο η εξιχνίαση αλλά, στην πραγματικότητα, και η αποτροπή τέλεσης αδικημάτων λόγω ενδεχόμενης βιντεοσκόπησής τους. Το επόμενο βήμα βέβαια θα ήταν η επέκταση της χρήσης καμερών και σε ιδιωτικούς χώρους (αφού και εκεί –και μάλιστα ιδίως εκεί– τελούνται αδικήματα). Η πρακτική αυτή, που πλήρως ενσωματώνει τη λογική του Μεγάλου Αδελφού, πέρα από φασιστική είναι και ατελέσφορη. Όπως έχει ήδη αποδειχθεί σε όλες τις χώρες που εφάρμοσαν αυτό το σύστημα (π.χ. Μ. Βρετανία, Εσθονία) η ενδεχόμενη βιντεοσκόπηση δεν έχει περιορίσει την

εγκληματικότητα, αφού, όπως είναι προφανές, οι ρίζες των παραβατικών συμπεριφορών είναι βαθύτατα κοινωνικές και ο φόβος της καταστολής δεν επαρκεί για την αποτροπή τους (βλ. και απόφαση 58/2005 της Αρχής).

2. Η διευκόλυνση της χρήσης όπλων από τους αστυνομικούς όχι πλέον όταν συντρέχει κίνδυνος ένοπλης επίθεσης σε βάρος αυτών ή τρίτων αλλά για την αποτροπή τέλεσης αδικημάτων, ανοίγει ένα πεδίο αστυνομικής αυθαιρεσίας εξαιρετικά επικίνδυνο για την ασφάλεια των πολιτών. Ήδη, με πολύ πιο αυστηρό πλαίσιο, είναι ιδιαίτερα συχνό το φαινόμενο των άσκοπων πυροβολισμών από αστυνομικούς και ειδικούς φρουρούς με θύματα πολίτες. Άλλωστε ανενεργά είχαν μείνει και τα μέτρα που είχαν ληφθεί έτσι ώστε η οπλοφορία των αστυνομικών να εξαρτάται από την ψυχολογική εξέτασή τους. Πολλώ δε μάλλον που η ιδιωτική οπλοφορία των αστυνομικών επιτρεπόταν ακόμα και όταν είχαν ψυχολογικά προβλήματα! Το μέτρο αποτελεί πρόκληση στο κοινό αίσθημα, ιδίως μετά τη δολοφονία Γρηγορόπουλου.

3. Η λήψη δειγμάτων DNA απ' όσους συλλαμβάνονται για πρόκληση επεισοδίων ή βανδαλισμών αποτελεί ένα ακόμα επικίνδυνο μέτρο που έρχεται σε αντίθεση και με την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 Σ), αλλά και με το εκ των άρθρων 2§1, 9, 20§1 Σ εκπορευόμενο δικαίωμα του κατηγορουμένου στη μη αυτοενοχοποίησή του. Ειδικότερα, τόσο η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, με την 15/2001 από-

φασή της, όσο και η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής με την από 23/3/01 γνωμοδότησή της έχουν επισημάνει ότι η χρήση του γενετικού υλικού για τη δημιουργία προφίλ προσωπικότητας του κατηγορουμένου ή του δράστη αποτελεί ενέργεια απαγορευμένη, που προσκρούει στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αξία του ανθρώπου (2§1 Σ) και στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του (5§3 Σ), ειδικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελεί και το δικαίωμα στον πληροφοριακό αυτοπροσδιορισμό (9^Α Σ). Αλλά ακόμα και η χρήση του υλικού για την απόδειξη της ταυτότητας του δράστη (ήτοι ότι το γενετικό υλικό του είναι ίδιο με αυτό που έχει βρεθεί στον τόπο του εγκλήματος) είναι επικίνδυνη και ατελέσφορη, αφού α) μπορεί να αποδείξει μόνον ότι ο κατηγορούμενος ήταν στον τόπο του αδικήματος (όχι ότι τέλεσε και την πράξη), β) υπάρχει μεγάλος κίνδυνος νόθευσης των δειγμάτων, ιδίως όταν αυτά διατηρούνται σε φακέλους ανεξιχνίαστων υποθέσεων ή κατά το στάδιο της προδικασίας, και πρωτίστως γ) διά της ανάλυσης του DNA μπορεί ευχερώς να πιστοποιηθεί ότι το ληφθέν δείγμα δεν ταυτίζεται με το ευρεθέν στον τόπο του εγκλήματος, όχι όμως και να ταυτιστεί με αυτό. Όπως επισημαίνει η Επιτροπή Βιοηθικής, με την ανάλυση του γενετικού υλικού μπορούν ευχερώς να αποκλεισθούν οι υπόνοιες τέλεσης ενός εγκλήματος από τον κατηγορούμενο, πλην όμως η πιστοποίηση της ταυτότητας των δυο δειγμάτων απαιτεί σειρά αναλύσεων και στατιστική επεξεργασία,

που μπορεί να οδηγήσει στην αποκάλυψη σωρείας πληροφοριών για το άτομο, γεγονός που έρχεται σε σύγκρουση με τα άρθρα 2§1 και 5§3 Σ.

Σε αντίστοιχη κατεύθυνση κινούνται και τα μέτρα που προτίθεται να λάβει το Υπουργείο Δικαιοσύνης, μέτρα που έρχονται σε ευθεία αντίθεση με τις διατάξεις του Συντάγματος. Το αδίκημα της περιύβρισης αρχής συνιστά ευθεία παραβίαση των άρθρων 14 Σ και 10 ΕΣΔΑ που δεν επιτρέπουν περιορισμούς της ελευθερίας της έκφρασης για τη διασφάλιση του κύρους δημοσίων αρχών (με εξαίρεση μόνο τη δικαστική εξουσία, και πάλι μόνον όταν η κρινόμενη έκφραση συνιστά συκοφαντική δυσφήμιση στερούμενη παντελώς πραγματικής βάσης, όπως με σειρά αποφάσεων του έχει κρίνει το ΕΔΔΑ). Για τον ίδιο λόγο με το άρθρο 33 ν. 2172/1993 είχε καταργηθεί το άρθρο 181 ΠΚ περί περιυβρίσεως αρχής (ενώ το πεδίο εφαρμογής του είχε ήδη περιορισθεί με τον ν. 1738/1987).

Η καθιέρωση ως επιβαρυντικής περίπτωσης της απόκρυψης ή αλλοίωσης των χαρακτηριστικών κατά την τέλεση συγκεκριμένων αδικημάτων και η μετατροπή τους από πλημμελήματα σε κακούργηματα έρχονται σε ευθεία σύγκρουση με το άρθρο 25 Σ και την αρχή του Κράτους Δικαίου που απαγορεύει την επιβολή ποινών δυσανάλογων με το αδίκημα που τελέσθηκε. Στην προκείμενη περίπτωση ως επιβαρυντική περίπτωση τιμωρείται η προσπάθεια του δράστη κάποιου αδικήματος να κρύψει την ταυτότητά του (λες και αυ-

τό δεν κάνουν οι δράστες όλων των αδικημάτων). Με την ίδια λογική επιβαρυντική περίπτωση μπορεί να θεωρηθούν το καπέλο, τα γυαλιά ηλίου, τα γάντια (που κρύβουν τα δακτυλικά αποτυπώματα), η κλοπή τη νύχτα, το τρέξιμο μετά την τέλεση ενός αδικήματος κ.λπ. κ.λπ. με αποκορύφωμα βέβαια τα κράνη στις μηχανοκίνητες πορείες (που από τη μια είναι υποχρεωτικά και από την άλλη κακούργημα!).

Η επικινδυνότητα όμως της ρύθμισης αναδεικνύεται αν αναλογιστούμε την πρακτική της αστυνομίας να «φορώνει» τους κατηγορούμενους με πειστήρια. Εάν μέχρι σήμερα αυτό γίνεται στις περιπτώσεις των μολότοφ (ας θυμηθούμε την υπόθεση Τσάμπμαν και των 7 της Θεσσαλονίκης, όπου αστυνομικοί είχαν βιντεοσκοπηθεί να βάζουν μπουκάλια στο σακίδιο του κατηγορούμενου), με τις κουκούλες η κατασκευή ενόχων είναι πολύ πιο εύκολη.

Ακόμα και το θετικό βήμα για κατάργηση της προσωρινής κράτησης (που αποτελεί προκαταβολική έκτιση ποινής κατά παράβαση του τεκμηρίου αθωότητας) περιορίζεται στα περιουσιακά αδικήματα (στα εγκλήματα «λευκού κολάρου»). Έξω συνεπώς οι καταχραστές δημόσιου χρήματος, μέσα οι διαδηλωτές που θα κατηγορούνται για «κουκουλοφορία».

Τα μέτρα αυτά έρχονται σε συνέχεια των 273 συλλήψεων και 67 προφυλακίσεων του Δεκέμβρη, της εφαρμογής του τρομονόμου ενάντια σε ανήλικους μαθητές στη Λάρισα, των χιλιάδων παράνομων προσαγωγών και ερευνών σε σπι-

τια χωρίς εντάλματα, της επέμβασης των ΜΑΤ σε κάθε λαϊκή αντίσταση (ακόμα και για την παράνομη μετατροπή πάρκων σε πάρκινγκ), των νέων μέτρων καταπολέμησης των αντιστάσεων, όπως η προμήθεια εκτοξευτών νερού και όπλων ηλεκτρικής εκκένωσης (Tazer), ο διαγωνισμός του στρατού για την προμήθεια ασπίδων, γκλομπ και άλλων μέσων καταστολής του εσωτερικού εχθρού, το ΠΔ για χρήση σκύλων στις διαδηλώσεις που ήδη κρίθηκε αντισυνταγματικό από το ΣτΕ.

Στην πραγματικότητα όλα τα μέτρα που λαμβάνονται το τελευταίο χρονικό διάστημα επιχειρούν στο όνομα της «ασφάλειας», του Νόμου και της Τάξης να μεταθέσουν την πολιτική ατζέντα, να τρομοκρατήσουν την κοινωνία, να πείσουν ότι είναι αναγκαία μια ισχυρή κυβέρνηση, να ανορθώσουν το κύρος των δυνάμεων καταστολής που καταβραβρώθηκε με την εξέγερση του Δεκέμβρη. Το «αίσθημα ασφάλειας των πολιτών» αποτελεί το όχημα για την οικοδόμηση κοινωνικών συμμαχιών του συνασπισμού εξουσίας με μικροαστικά στρώματα. Είναι συνεπώς το αναγκαίο συμπλήρωμα στην προσπάθεια του αστικού μπλοκ να δημιουργήσει ρωγμές στη λαϊκή δυσάρεσκεια και να ρίξει όλα τα βάρη της κρίσης στην πλάτη των εργαζομένων και της νεολαίας (πάγωμα μισθών, απολύσεις, κατάρρευση ασφαλιστικού συστήματος). Ταυτόχρονα ενισχύει και την κερδοφορία στον τομέα παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Απαιτείται συνεπώς η πάνδημη καταδίκη των μέτρων και η άμεση απόσυρσή τους.